

Vlaho Ljutić, novi intendant osječkoga HNK

Okrenut ćemo se komediji

SNJEŽANA ČANIĆ DIVIĆ

Mjesto novog intendant osječkog kazališta nakon 12 godina zauzeće Vlaho Ljutić, dugogodišnji pjevač opernog ansambla HNK. Kaže da je došlo vrijeme struke zbog čega se i uputio na mjesto prvog čovjeka jedne nacionalne kazališne kuće. U razgovoru za *Vjesnik* naglasio je da će nakon isteka svojeg mandata moći, kako to i treba, nastaviti raditi posao koji je imao prije ove funkcije. »Pokušat ću učiniti sve za nas jer kako su mi to kazali i kolege: *ti si jedan od nas*, s čime se do kraja slažem«, poručuje Ljutić.

● **A kakav je bio Vaš odnos s bivšim intendantom?**

– Uvijek su ti odnosi bili dobri, a takvi su ostali i sada. On je radio na svoj način i trudio se vjerojatno što bolje to može. Osobno sam također bio u tome svojim dijelom rada i kada bih ga kritizirao ili išao protiv njega, onda bi to bilo i protiv mene, jer sam kao pjevač sudjelovao u radu kazališta.

Programi privlačni publici

● **Imate li drukčije ideje i zamisli o radu ili ćete nastaviti dosadašnji Čagaljev stil?**

– Naravno da imam, a repertoar će kao i do sada imati jednu veliku operu komornog tipa te jednu šaljivu, komičnu. Možda će se raditi i nova komedija kao i ozbiljno dramsko djelo, a bit će zastupljeni svjetski klasici te uz njih moderni, suvremeni. Volio bih afirmirati i domaće autore, a razmišljam o programu s više koncerata nego do sada i događajima u smislu revijalnih zabava koje bi dovele još veći broj publike u kazalište.

Razmišljam o programu s više koncerata nego do sada i događajima u smislu revijalnih zabava koje bi dovele još veći broj publike u kazalište

lište. Mislim da su potrebe puka da im se ono što više približi velike. Uz vrlo ozbiljni dramski program okrenuli smo se više na komedije, jer mi je znano da se ljudi žele smijati, veseliti i zaboraviti svakodnevnu brigu. Treba održavati razinu predstava, ali publiku privući i više, što je pitanje vremena i stila svakog pojedinca.

● **Hoće li biti promjena u Drami i Operi, što se može očekivati u repertoaru i kakvi su nedostaci, odnosno problemi u kazalištu?**

– Imamo vrlo kvalitetne ansamble, no malo nam nedostaje glumaca srednje generacije, ljudi od 40 do 50 godina, koji uobičajeno nose uloge dosta važnih likova. Bit će, dakako, neizostavnog gostovanja. Kako sam došao već u pola sezone, repertoar će ostati isti iako bih ga, da to želim, mogao mijenjati.

Međutim, na njemu se radi dulje vrijeme, a već u siječnju počeo ćemo dogovarati nešto za novi, odnosno nekakav *moj* repertoar kada bude krenuo.

Vršitelj dužnosti ravnatelja Drame ostaje Marijana Fumić, koju sam i zatekao, a maestro Zoran Juranić, koji je bio savjetnik u Operi, zato što ima obveze u Zagrebu, krajem godine istječe mandat. Na mjesto rav-

RAZGOVOR

Vlaho Ljutić: Volio bih afirmirati i domaće autore

natelja Opere doći će Damir Fatović, naš pjevač koji je tu već 15 godina. Na koncu, Balet moramo osnovati jer imamo plesnu skupinu koja nastupa u sklopu rada Opere. Balet se mora stvarati godinama, a kadar u nas je mali.

Otvorena mjesta za nove ljude

● **Kako ćete iznaci sredstva za te planove?**

– Potreba za njima, unatoč nemalim izdvajanjima, postoji. Morali bismo i uštedjeti u smislu troškova za gostovanja glumaca i pjevača. Trebamo imati svoj stabilni ansambl, a unatoč gostovanjima koja su nužna radi osvježavanja u dramskim i opernim predstavama.

● **Znači li to više radnih mjesta ili usmjerenje na goste s drugih područja?**

– Trebali bismo motivirati ljude dovodeći ih za stalno. Kada je riječ o zboru, moramo sa Županijom i Gradom dogovoriti otvaranje novih radnih mjesta, što i košta. U Drami ima slobodnih radnih mjesta, a eventualno treba dovesti dva do tri nova glumca, ali ne na štetu drugih. Morali bi biti s našega govornog područja, dok pjevač može biti i stranac, što se rješava audicijama. Primili bismo mlade, a poznato je da oni obično vole biti u Zagrebu i tamo čak »lošije« prolaziti jer imaju osjećaj da se ondje nešto događa.

Nijedan zakon nije savršen

● **Kao novi ravnatelj komentirajte Načrt budućeg zakona o kazalištu?**

– Niti jedan, odnosno postojeći, pa i budući nije savršen. Nisam veliki pobornik novoga, ali ne samo onog dijela o intendantu, pomoćnicima, poslu... Ima i drugih stvari: zapošljavanje glumaca, njihov status i drugo. Mislim da taj zakon treba još dosta dugo čitati, a da oni koji na njemu inzistiraju ovaj put trebaju poslušati sve koji imaju primjedbe, a ne da se izglasa na prečac.

Intendant je ipak institucija koja mora biti korak ispred poslovnog ravnatelja koji je u Načrtu novog zakona s njim potpuno izjednačen. Tu bi došlo do velikih problema u smislu upravljanja, vođenja kazališta i uopće njegove osobne funkcije, predstava i svega što treba publici.

Zgrada osječkog HNK

Novi glazbeni ravnatelj La Scale

Svjetski poznati dirigent i trenutno glazbeni ravnatelj Čikaškoga simfonijskog orkestra Daniel Barenboim mogao bi postati novi glazbeni ravnatelj milanske La Scale. Takva su se nagadanja pojavila uoči njegova gostovanja u najpoznatijoj svjetskoj opernoj kući u koju se vratio nakon 30 godina dirigiranja u Ovdječinskom koncertnom. A da bi Barenboim zaista mogao dobiti jedan od najuglednijih poslova u

glazbenom svijetu, potvrđuje reakcija Scaline zahtjevne publike na izvedbu Beethovenove Devete simfonije na Božićnom koncertu, kada su se iz gledališta i iz orkestra i zbora čuli povici »bravo«, a *Corriere della Sera* piše o »rodenoj ljubavi između La Scale i Barenboima«. La Scala je od travnja 2005. godine nakon odlaska Ricarda Muttija, koji je njome ravnao gotovo puna dva desetljeća, još uvijek bez glazbenog ravnatelja. [S. T. K.]

Daniel Barenboim

Izložba u Europskome domu

■ ZAGREB – Novogodišnja izložba u Europskome domu, što se može razgledati do 8. siječnja, posvećena je djelu suvremenih likovnih umjetnika iz Nizozemske, Češke i Hrvatske. To su: Monique Bleeker, Jan Chaloupek i Niko Ančić, zagrebački slikar koji često izlaze u inozemstvu. Likovni kritičar Stanko Špoljarić bilježi tom zgodom da je u Ančićevom slučaju osnovna arhitek-

tonika slike – ploha, i to bogate strukture, koja se ostvaruje slojevitosti boje, gestualnošću poteza ili tašističkim udarom. U inვენcijama s crkvicom prevladavaju plavila, prožeta bljedinom sugeriranog kamena. Slikar u tim radovima uspješno doseže izgrađen stav u sintezi očekivane figurativnosti i bliskosti s apstraktnom slikom koja, inače, karakterizira ostale autore. [J. Š.]

Karakteristično djelo Nike Ančića

IZLOŽBE

Kao na Floridi: U čast otela Marjan 1963.

»Spli'ski memento« u Muzeju grada Zagreba

Split kojeg više nema

Jedinstvenu povijesno-umjetničku riznicu fotografija staroga Splita skupili su novinari »Slobodne Dalmacije«

MARINA TENŽERA

Ča je pusta Londra kontra Splitu gradu govoreli su toliki Splitsani zaljubljeni u svoj grad pod Marjanom.

Najljepšu odu Splitu ovih dana ispisiuje izložba *Slobodne Dalmacije* »Spli'ski memento« u Muzeju grada Zagreba. Na policaj novinskog izdavača od 2002., iz kutija, ladica, s tavana i podruma izvukli su Splitsani stare požutjele fotografije koje svjedoče buran život nekoć kozmopolitškoga grada koji se dičilo svojom kulturom i ljepotom.

Izvanrednu izložbu priredio je Damir Šarac odabравši reprezentativne fotografije, od kojih najstarije potječu od oko 1870. godine (panorama grada) pa sve do kasnih sedamdesetih godina dvadesetog stoljeća.

Parobrod, kavana, utrke motorista

Priča je to o Splitu kakva ga poznamo iz sjećanja i snova. Nižu se (ne kronološkim redom, već redom kako su fotografije pristizale) snimci parobroda »Martha Washington«, koji je »Spličane privozija u Amerike« od 1922. do 1932., utrke motorista preko Rive 1950., gradnje hotela »Marjan« 1961., nogometne utakmice Split – Zagreb (2:3) iz 1956.

Jedinstvena je fotografija kavana »Al Tempio« koja je radila na Peristilu od 1805.

U ŽARIŠTU

Slavna slika Leonarda Da Vincija

MONA LISA JE SRETNJA

■ Kompjutorska tehnika može rekonstruirati i najtajnovitije osjećaje! Tako je kompjutorski algoritam, koji su razvili stručnjaci Sveučilišta Illinois, prepoznao tajnoviti osmijeh Mona Lise kao sretnan osmijeh. Otkriven je objavio časopis »New Scientist«. Znanost je tako »uspjela« prepoznati čud slavnne dame i zaključila da je 83 posto sretna, devet posto bijesna, šest posto uplašena i dva posto ljuta. Ni umjetnost, hoće reći znanstvenici, nema tajni. [L. Ž.]

Iz predstave »Henrik V.«

smimak Marjana iz 1926. Smiješe nam se Luški kavadari iz Rokove kale 1906., uznosito stoji Jakša Račić 1923. na marjanskoj skalini: do kojeg je projektirao Petar Senjanović, sjetno stoji groblje Sustipan snimljeno na kraju 19. stoljeća.

Bačvice, Singerov tečaj...

Sjajna je fotografije skupine mladih dama koje zaoblaze ogradu na Bačvicama – »ko je lud platit za banj?« kao i snimak Singerova tečaja za mlade šalturice iz 1930.

Dočekuje nas i nov dom Veslačkog kluba »Gusar« iz 1927., pokusna vožnja trolejbusa kraj Biskupova placa

(1963.), a možda jest najbolja fotografija na izložbi ona gdje drazesne mlade dame u »čast otela Marjan« 1963. godine skijaju na vodi u splitskoj luci.

Mračno stoji snimak savezničkih bombardiranja 1944. i dolazak mrtvačkog sanduka kralja Aleksandra posljedice atentata u Marseillesu u splitsku luku 1934. Svečanost pak odiše stara fotografija dolaska cara Franje Josipa u Split 20. travnja 1875. Izložen je i snimak raskomadanog kipa Grgura Ninskog kojeg su uništili fašisti 1941., kao i prvi ulov tune »ča ga je na peškarku donija tunjlovac Napredak« u listopadu 1931.

Parada automobila na splitskoj rivi

Za povijesno umjetničke arhive bitna je fotografija restauracije kampela sv. Dujma od 1882. do 1908. i rušenje barokne crkve Gospe od Dobroga 1936. godine. Izloženi su i snimci parade automobila na Rivi 1930., uređenja Bačvica dvadesetih godina i snimak stare kavana Špira Tocigla »Caffe al Porto« na istočnoj obali 1887. godine.

U luku je 1934. sletio hidroavion iz Praga, dok je 1962. dovršen prvi neboder u gradu Pomgradov. Ukratko, izložba nudi impresivan pogled na povijest jednoga grada, a fotografije tvore iznimnu povijesno-umjetničku riznicu.

»MALA SCENA« U 2005.

■ ZAGREB – U prošloj godini u kazalištu »Mala scena« odigrano je 20 naslova, od čega četiri premijere. Od ukupno 447 izvedbi na gostovanjima je izvedeno njih 133, a predstave je pogledalo gotovo 50.000 gledatelja. »Mala scena« je otvorila i prvo kazalište na engleskom jeziku. Nastavila je i dalje s besplatnim čuvanjem djeca, a u sklopu biblioteke »Mala scena« objavljena su i dvije nove knjige. U predstavama »Male scene« umjetnici su u 2005. osvojili sedam nagrada. [S. T. K.]

Rad Adama Marušića

MORSKI PEJZAŽI U ZAGREBU

■ Izložba slika Adama Marušića (1953., Rijeka) pod nazivom »Morski pejzaži« može se razgledati u zagrebačkoj Galeriji Karas, Praska 4, do 12. siječnja 2006. godine, u radno vrijeme galerije: od ponedjeljka do petka od 11 do 19 te subotom od 10 do 14 sati. Umjetnik živi i djeluje u Zadru. [K. R.]

Vijeće za knjigu: Rad u ozračju tolerancije

»Bajpas« između knjige i čitatelja

Akadnik Josip Bratulić: Nikad se nismo posvađali

Vijeće za knjigu i nakladništvo Ministarstva kulture u netom minuloj godini održalo je 14 sjednica, pa iako posao nije bio uvijek lak, radilo se u ozračju maksimalne tolerancije, izjavio je predsjednik Vijeća akademik Josip Bratulić, koji drugu godinu vodi to tijelo. – Nikad se nismo posvađali, nikad nitko nije ustao i napustio sjednicu Vijeća – izjavio je Bratulić koji to tijelo smatra svojevrsnim spasonosnim »bajpasom« između knjige i čitatelja, nakladnika i autora.

Pomakom u radu Vijeća, akademik Bratulić smatra načelo da knjiga za koju se traži potpora Ministarstva bude pripremljena za tisak, a ne kako je bilo ra-

nije kad se za knjigu dobivala potpora, a knjiga nije izašla.

Otkupljeno više od 1300 naslova

Potporu za izdavanje knjiga lani je tražilo 280 nakladnika, koji su prijavili za sufinanciranje 1130 naslova, a potporu je dobilo 588 naslova u iznosu od nešto više od šest milijuna kuna. Za otkup knjiga prijavilo se, pak, 480 nakladnika s 2449 naslova, a otkupljeno je više od 1300 naslova za što je utrošeno nešto više od 14 milijuna kuna.

Vijeće je za sufinanciranje časopisa i kulturnih programa izdvojilo više od šest i pol milijuna kuna, a za potporu kulturnim manifestacijama nešto više

»Nastojali smo posao odraditi bez zaostatka i završiti sve iste godine«, kazao je Bratulić napomenuvši da mu je žao što nakladnici ponekad moraju čekati na sredstva

od tri milijuna kuna. Za sufinanciranje kulturnih manifestacija prijavljena su 152 programa, a financirano ih je 105. Vijeće je pružilo potporu i prijevodima djela hrvatskih autora, promidžbi hrvatskih knjiga u inozemstvu te pr-

vi put pružilo potporu književnom stvaralaštvu. – Nastojali smo posao odraditi bez zaostatka i završiti sve iste godine – kazao je Bratulić napomenuvši da mu je žao što nakladnici ponekad moraju čekati na sredstva.

Pothvat godine – Istarska enciklopedija

Upitan, što smatra posebno značajnim i zanimljivim izdavačkim pothvatima u prošloj godini, Bratulić je izjavio je to, po njegovu mišljenju, objavljivanje Istarske enciklopedije jer se sada otvara prostor za jedan novi posao – izdavanje regionalnih enciklopedija Hrvatske. Književnim događajem smatra objavljivanje Romana Luke Paljetka »Skroviti vrt –

Dnevnik Cvijete Zuzorić, plemkinje dubrovačke«.

Govoreći o važnosti čitanja, Bratulić napominje da je odustajanje od čitanja knjiga pogubno za mlade i za odrasle.

– Kada čita, čovjek je sam sa sobom i može kontrolirati ono što čita, razgovarati s piscem i njegovim likovima, može učiti, razmišljati – kaže Bratulić, dok primjerice kad gleda televiziju, kako dodaje, »on je promatrač koji teško da išta od svega što vidi na tom mediju može za sebe izdvojiti ili posvojiti. Za onoliko vremena koliko ga potroše pred televizorom, ljudi bi mogli završiti srednju školu, gimnaziju ili čak fakultet« kaže akademik Josip Bratulić. [Hina]